

רע"פ 1705/22 - איימנאלצראיעה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1705/22

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: איימנאלצראיעה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ב-באר-שבע מיום 23.02.2022 ב-עפ"ג 19621-09-21 שניתן על ידי סג"נ א' ביתן והשופטים י' דנינו ו-י' ליברדו

בשם המבקש: עו"ד אבנר שמש

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (סגן הנשיאה א' ביתן והשופטים י' דנינו ו-י' ליברדו) ב-עפ"ג 19621-09-21 מיום 23.2.2022, בגדרו נדחה ערעור המבקש על גזר דינו שניתן על ידי בית משפט השלום בבאר שבע (סגנית הנשיא ע' חולתא) ב-ת"פ 14222-05-20 מיום 8.8.2021.

2. כמתואר בכתב האישום המתוקן, המבקש ואחרים (להלן: נאשמים 1 ו-3) קשרו קשר לביצוע פשע, בכך שתכננו לגנוב מצברים ממשאיות. השלושה פרקו וגנבו ממשאית חונה שני מצברים, שברו את חלון הנהג, וגנבו ממנה ג'ק הידראולי ושני ארגזי כלים. במועד אחר, המבקש ונאשם 1 הסיגו גבול ונכנסו אל מתחם חניון משאיות, פרצו לאחת מהן על ידי שבירת חלונה, ופרקו וגנבו בין היתר, שלט ומחשב מנוף, וכן סלקטור הידאולי.

המבקש הורשע על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון אשר לא כלל הסכמה לעניין העונש בעבירה של קשירת קשר לעשות פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); פירוק חלקים מרכב, לפי סעיף 413ד(ב) לחוק (שתי עבירות); פריצה לרכב בכוונה לגנוב, לפי סעיף 413 סיפא לחוק (שתי עבירות); גניבה מרכב, לפי סעיף 413ד(א) לחוק (שתי עבירות); והסגת גבול, לפי סעיף 447(א) לחוק.

3. בטרם נגזר דינו של המבקש, התקבלו שני תסקירים מטעם שירות המבחן בעניינו. בתסקיר הראשון צוין כי המבקש בעל דפוס חשיבה אימפולסיבי אשר אינו מתייחס להשפעת מעשיו עליו או על סביבתו; מתקשה ליטול אחריות מלאה על מעשיו, חרף הודאתו; תולה את ביצוע העבירות על גורמים שונים; וכי כאשר הוא נתון במצוקה כלכלית, הוא עלול לנקוט בהתנהגות עוברת חוק ללא הפעלת שיקול דעת.

אשר לעברו הפלילי של המבקש, צוין כי בשנת 2015 הורשע במספר עבירות, לרבות עבירות רכוש, בגין ריצה מאסר בפועל, וכי לחובתו הרשעות בשלוש עבירות תנועה. כן נכתב, כי בשנת 2020 הוגש נגד המבקש כתב אישום המייחס לו נהיגה ללא רישיון נהיגה.

כעולה מהתסקיר המשלים, המבקש הביע רצון לחיות אורח חיים שומר חוק, ובכלל זה הוא נישא והוציא רישיון נהיגה. צוין, כי בשתי בדיקות שתן שנערכו למבקש לא נמצאו שרידי סם, ואילו את הבדיקה השלישית הוא לא מסר. עוד נכתב, כי המבקש אינו מעוניין להשתלב בקבוצה טיפולית, וברצונו לרצות את עונשו על מנת לסיים את ההליך המשפטי בהקדם. נוכח כל אלה, ובהינתן "חוסר הבהירות בנוגע למצב השימוש שלו בסמים כיום", שירות המבחן לא בא בהמלצה טיפולית או כל המלצה אחרת בעניינו של המבקש.

4. בגזר דינו, בית משפט השלום עמד על הנזקים שנגרמו בעקבות ביצוע העבירות, ובכלל אלו – נזקים ישירים לנפגעי העבירה וליכולת פרנסתם, וכן נזקים עקיפים של פגיעה בתחושת הביטחון הכללית. עוד נשקלו, עוצמת הפגיעה הגבוהה בערכים המוגנים וכן מדיניות הענישה הנוהגת. על כן נקבע, כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 חודשי מאסר בפועל עד 30 חודשי מאסר בפועל.

בבואו לגזור את עונשו של המבקש בגדרי המתחם, שקל בית המשפט את הרשעותיו הקודמות בגין אף ריצה עונש מאסר בפועל; את הודאתו בכתב האישום; וכן התחשב בתסקירי שירות המבחן.

לחובתו של המבקש, נזקפה העובדה כי המבקש בחר לזנוח את האפיק הטיפולי לאחר שהושקעו זמן ומשאבי ציבור לא מבוטלים לטובתו ולבקשתו; וכי בסופו של יום, הוא אף לא השלים מסירת בדיקות שתן, כך שלא ניתן להניח לזכותו באופן מלא היעדר מסוכנות על רקע שימוש לרעה בחומרים משני תודעה.

כן צוין, כי המבקש הופנה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות, מתוך ציפייה כי אם ישתף פעולה בהליך הטיפולי וניתן יהיה לקבוע כי מסוכנותו פחתה באופן משמעותי, יהיה אפשר לסטות ממתחם העונש ההולם ולהסתפק בעבודות שירות. אלא שכאמור המבקש בחר משיקוליו לזנוח את האפיק הטיפולי.

בהתחשב כל אלה, נגזרו על המבקש 16 חודשי מאסר בפועל; 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג פשע למשך 3 שנים; 3 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירת רכוש מסוג עוון למשך 3 שנים; קנס בסך 3,000 ש"ח או 15 ימי מאסר תמורתו; ופיצוי בסך 3,000 ש"ח לכל נפגע עבירה.

5. בית המשפט המחוזי דחה את ערעור המבקש על גזר הדין, בקובעו כי העונש שהוטל עליו הולם את חומרת מעשיו, תואם למדיניות הענישה הנוהגת, ומשקלל את נתוני החומרה והקולה בעניינו. נקבע כי בהתחשב בעמדות שהמבקש הציג בנוגע לעבירות שביצע; עברו הפלילי הכולל נשיאת מאסר בפועל לתקופה לא מבוטלת; ובדחייתו את היד הטיפולית שהושטה לעברו - אין בעצם נישואיו ובהוצאת רישיון נהיגה כדי להצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם. נוכח כל אלה, בית המשפט לא מצא מקום להתערב בעונשו.

6. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי, לצדה הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל שהוטל על המבקש.

במסגרת בקשתו לרשות ערעור, מלין המבקש על חומרת עונשו. נטען כי היה על הערכאות קמא לסטות ממתחם העונש ההולם ולהטיל עליו, לכל היותר, תשעה חודשי מאסר בפועל שירוצו בדרך של עבודות שירות. בתוך כך, המבקש הפנה לבדיקות שערך, במסגרתן לא נמצאו שרידי סמים; להודאתו בכתב האישום; ולרצונו "לשנות אורחות חייו ולעלות על דרך הישר" כלשונו, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בנישואיו זה לאחרונה ובהוצאת רישיון נהיגה על ידו לצורך שילובו בשוק התעסוקה.

נטען כי הגם שהמבקש אינו משולב הלכה למעשה בהליך שיקום מוסדר באמצעות שירות המבחן - יש לראות בכל אלו כדי "הליך שיקומי" המצדיק סטייה לקולה מהמתחם. כן צוין כי ריצוי מאסרו מאחורי סורג ובריח, זה עתה בפעם השנייה, טומן בחובו "סיכון ממשי" להליכים השיקומיים שעבר ולתא המשפחתי שהחל בבנייתו.

דיון והכרעה

7. דין הבקשה להידחות.

הלכה ידועה היא כי רשות ערעור בגלגול שלישי תינתן במשורה, ורק במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית או סוגיה עקרונית החורגת מעניינו הפרטני של המבקש, או כאשר מתעורר חשש כי נגרם לו עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני (רע"פ 19/22 אייזיק נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (10.1.2022)).

זאת ועוד, כאשר הבקשה נסובה על חומרת העונש בלבד, לא תינתן רשות ערעור אלא במקרים נדירים בהם ניכרת סטייה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (רע"פ 1383/22 אבו כאשף נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (8.3.2022)).

הבקשה שלפניי אינה עומדת באמות מידה אלה - לא מצאתי כי מתעוררת שאלה משפטית עקרונית החורגת

מעניינו הפרטני של המבקש, או כי נגרם לו עיוות דין. די בכך כדי לדחות את בקשת רשות הערעור.

8. למעלה מן הצורך, ומבלי להמעט מרצונו של המבקש לשנות את אורח חייו, כמו גם עצם נישואיו והוצאת רישיון נהיגה על ידו - ספק רב אם די באלו כדי לקבוע כי המבקש השתקם או כי ישנו סיכוי של ממש שישתקם, באופן המצדיק סטייה לקולה ממתחם העונש ההולם שנקבע (ראו: סעיף 40 לחוק העונשין).

ממילא, על המבקש היה לתמוך טענותיו בראיות ועובדות ממשיות התומכות בסיכויי שיקומו, ובראשן תסקיר שירות המבחן (ע"פ 4678/18 פבלאנופרייב נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (23.1.2019)). ראיות ועובדות שכאלו - אין בנמצא. כאמור, במקרה דנן שירות המבחן לא המליץ על אפיק טיפולי, והתסקיר אף "שותק" לעניין סיכויי של המבקש להשתקם.

9. כמו כן, כעולה מגזר הדין של בית משפט השלום, המבקש הופנה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות שירות, אך הוא סירב להשתלב בהליך טיפולי, משיקוליו. אף לא ניתן להתעלם מעברו הפלילי של המבקש ומהעובדה כי לא השלים את מסירת בדיקת הסמים האחרונה.

10. זאת ועוד, שיקולי שיקום אינם חזות הכל, ולצד אלה נדרש בית המשפט ליתן דעתו לשיקולי ענישה נוספים, ובכלל זה שיקולי גמול, הרתעה והגנה על שלום הציבור (רע"פ 4079/21 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (20.6.2021)). יתר על כן, להווי ידוע כי סמכות זו של בית המשפט לסטות ממתחם העונש ההולם היא סמכות שבשיקול דעת, והוא אינו מחויב לפעול על פיה (ע"פ 3102/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (17.11.2014)).

11. בהתחשב בכל אלה, העונש שהוטל על המבקש הולם את חומרת העבירות בהן הורשע ונסיבות ביצוען, וכן עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת. אין כל עילה להתערבות בפסקיהדין של הערכאות הקודמות, לא כל שכן במסגרת "גלגול שלישי".

12. הבקשה נדחית אפוא. ממילא מתייתרת הבקשה לעיכוב ביצוע שהוגשה עמה.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו כקבוע בפסק דינו של בית המשפט המחוזי.

ניתנה היום, י"א באדר ב' התשפ"ב (14.3.2022).

ש ו פ ט